

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Fakultet zabytkoznawczy - architektura I, PG_00165411						
Kierunek studiów	Ochrona dóbr kultury i muzealnictwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii Sztuki -> Zakład Historii Sztuki Nowożytnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Hubert Baumann				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Hubert Baumann				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		45.0	77
Cel przedmiotu	Architektura omawiana jest z perspektywy przemian form, ornamentów, detali i technologii, ze szczególnym uwzględnieniem materialnych aspektów dzieła sztuki. Częścią zajęć jest wprowadzenie do podstawowych metod badania architektury, takich jak inwentaryzacja, opis budowli, analiza funkcjonalno-przestrzenna czy rozwarstwienie historyczne, ukazywanych w kontekście zmieniających się poglądów na architekturę i jej dokumentowanie. Zajęcia rozwijają umiejętności potrzebne do analizy obiektów o różnym charakterze i wartości artystycznej, w tym także tych przeciętnych, z którymi absolwenci będą się najczęściej stykać w praktyce zawodowej. Kurs kształci kompetencje przydatne w pracy w urzędach konserwatorskich, instytucjach zajmujących się dokumentacją zabytków oraz w działalności naukowo-badawczej.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_U01] Potrafi prawidłowo dobierać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	K_U01 Potrafi prawidłowo dobierać źródła i stosować metody badawcze właściwe dla analizy architektury w ujęciu zabytkoznawczym, w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu dotyczącego interpretacji, wartościowania lub dokumentacji obiektu architektonicznego.	[SU1] oral statement/conversation/discussion
	[ODKML3_W07] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony i utrzymania dziedzictwa kulturowego	K_W07 Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu ochrony, dokumentacji i oceny architektury zabytkowej, w tym rozumie znaczenie analizy form, materiałów i technologii dla zachowania jej wartości kulturowych.	[SW4] test/exam - oral or written
	[ODKML3_W02] Zna w zaawansowanym stopniu terminologię, teorię i metodologię nauk o sztuce	K_W02 Zna w zaawansowanym stopniu terminologię, teorię i podstawowe założenia metodologiczne odnoszące się do badań nad architekturą zabytkową oraz analizą jej form, detali i technologii.	[SW4] test/exam - oral or written
	[ODKML3_K04] Jest gotów do uznania i poszanowania różnych punktów widzenia determinowanych różnym podłożem narodowym i kulturowym; okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych	K_K04 Jest gotów do uznania i poszanowania różnych punktów widzenia dotyczących dziedzictwa architektonicznego, wynikających z odmiennych uwarunkowań historycznych, społecznych i kulturowych, oraz do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych.	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[ODKML3_U05] Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych, różnych zasobów dostępnych w internecie itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego przez siebie lub innych problemu	K_U05 Potrafi pozyskiwać informacje z różnych źródeł (bibliografii, archiwów, baz danych, zasobów internetowych itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji i kategoryzacji w odniesieniu do zabytków architektury.	[SU2] presentation/project/paper/report
	[ODKML3_W06] Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki/muzeologa/zabytkoznawcy, w szczególności metody analizy i interpretacji wytworów sztuki różnych epok	K_W06 Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia służące analizie i interpretacji architektury różnych epok, w tym rozumie ich zastosowanie w ustalaniu historii, funkcji i wartości zabytków architektury.	[SW4] test/exam - oral or written
	[ODKML3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	K_K01 Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu związanego z analizą lub interpretacją architektury zabytkowej.	[SK8] observation of student's independent or team work
	[ODKML3_U08] Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	K_U08 Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania w dyskusji dotyczącej architektury i jej przemian, wykorzystując poglądy innych autorów oraz formułując własne wnioski dotyczące interpretacji i wartościowania zabytków architektury.	[SU1] oral statement/conversation/discussion [SU2] presentation/project/paper/report

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ODKML3_U07] Potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim i obcym o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł, prawidłowo stosując fachową terminologię z zakresu nauk o sztuce	K_U07 Potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim i obcym, w tym opracowania i analizy dotyczące architektury i zabytków budownictwa, o różnej formie, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł, prawidłowo stosując fachową terminologię z zakresu zabytkoznawstwa.	[SU8] observation of student's independent or team work
	[ODKML3_K06] Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej	K_K06 Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej, w tym w odniesieniu do pracy z dziedzictwem architektonicznym i kulturowym.	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[ODKML3_K05] Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za jakość przekazywanej wiedzy	K_K05 Rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za jakość przekazywanej wiedzy z zakresu zabytkoznawstwa i historii architektury.	[SK1] oral statement/conversation/discussion
	[ODKML3_U03] Potrafi krytycznie analizować i oceniać artystyczną wartość dzieł sztuki	K_U03 Potrafi krytycznie analizować i oceniać historyczną, artystyczną oraz poznawczą wartość obiektów architektury i innych zabytków.	[SU1] oral statement/conversation/discussion
Treści przedmiotu	Celem kursu jest rozwinięcie umiejętności opisywania i rozumienia architektury zabytkowej, ze szczególnym uwzględnieniem formy, funkcji oraz kontekstu historycznego. Zajęcia kładą nacisk na doskonalenie terminologii architektonicznej, poznanie podstaw technologii i materiałów budowlanych oraz zrozumienie sposobów kształtowania idei architektonicznej. W trakcie zajęć analizowane są przykłady rzeczywiste, materiały ilustracyjne oraz fragmenty traktatów architektonicznych.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Aktywność	51.0%	40.0%
	Referat	51.0%	50.0%
	Obecność	75.0%	10.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		M. Arsyński i in.: Badania architektoniczne. Historia i perspektywy rozwoju. Toruń 2015 M. Arsyński: Organizacja i technika średniowiecznego budownictwa ceglanego w Prusach w kontekście europejskim, Malbork 2016. W. Koch: Style w architekturze. Arcydzieła budownictwa europejskiego od antyku po czasy współczesne. Warszawa 1996 Z. Mączyński: Elementy i detale architektoniczne w rozwoju historycznym, Warszawa 1956 M. Brykowska, Metody pomiarów i badań zabytków architektury. Warszawa 2003. Myśliciele, kronikarze i artyści o sztuce. Od starożytności do 1500 roku. red. J. Białostocki, PWN Warszawa 1988. Grafika: R. Makąła: Domy towarowe, budynki instytucji finansowych, biurowce i hotele. W: Ibidem: Między prowincją a metropolią. Architektura Szczecina 1891-1918. Szczecin 2011. H. Faryna-Paszkiewicz, M. Omilanowska (red.): Architekt budowniczy mistrz murarski. Warszawa 2007. J. Tarnacki: Sprawozdanie z badań architektonicznych średniowiecznego Dworu Artusa. W: Porta Aurea 1/1992 M. J. Sołtysik (red.): Kamienica w krajach Europy Północnej. Gdańsk 2004 Łoziński, J.Z., Grobowe kaplice kopułowe w Polsce 1520-1620, Warszawa 1973. T. Torbus: Od Brzegu przez Güstrow do Szwecji. Komaskowie z rodziny Parrów i ich wpływ na rozwój architektury renesansowej w środkowej i północnej Europie. W: J. Harasimowicz i in.: (red.): Po obu stronach Bałtyku. Wzajemne relacje między Skandynawią a Europą Środkową. Wrocław 2006, S. 143-162. S. Jocek: Dworzec Morski w Gdyni historia i architektura na tle wybranych budynków morskich terminali pasażerskich w Europie. W: Porta Aurea 18/2019, s. 143-164 T. Jurkowlaniec: Gotycka rzeźba architektoniczna w Prusach, Wrocław i.in. 1989 Słownik terminologiczny sztuk pięknych, pod red. Stefana Kozakiewicza, PWN 1969. Architectural Theory. From the Renaissance to the present. 89 essays on 117 treatises. Köln 2003. P. Hobhouse, Historia ogrodów, Warszawa 2007.

		W. Müller, G.Vogel, Atlas architektury, Warszawa 2003 (t.1 i 2). J. Kowalczyk, Sebastiano Serlio a sztuka polska. O roli włoskich traktatów architektonicznych w dobie nowożytnej, Wrocław 1973 A. Miłobędzki: Niderlandzka i niderlandyzująca architektura jako zjawisko kulturowe i artystyczne 1550-1630, [w:] Niderlandyzm w sztuce polskiej. Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Toruń, grudzień 1992, red. T. Hrankowska, Warszawa 1995. M. Starega: Przekształcenia gdańskich obiektów zabytkowych w pierwszej połowie XIX w. w kontekście rodzącej się myśli konserwatorskiej. W: Porta Aurea 17/2018, s. 62-93.
--	--	--

	Uzupełniająca lista lektur	E. Badstübner , D. Schumann (red.): Backsteintechnologien in Mittelalter und Neuzeit, hrsg.von Berlin 2003 (Studien zur Backsteinarchitektur; Bd. 4) G. Binding: Architektonische Formenlehre, Darmstadt 1980. I. Brzostowska: Detal architektoniczny wnętrza korpusu nawowego kościoła Świętojańskiego w Toruniu. W: K. Kluczwajd i in.: Opus temporis. Toruńskiej katedry historia najnowsza. Prace konserwatorskie i restauratorskie w latach 2000-2013. Toruń 2013, s. 195-204., W. Guzicki: Geometria maswerków gotyckich, Kraków 2011. L. B. Alberti, Książ dziesięć o sztuce budowania, tł. I. Biegańska, Warszawa 1960. G. B. Vignola, O pięciu porządkach w architekturze, tł. K. Tymiński, Warszawa 1955. M. P. Witruwiusz, O architekturze ksiąg dziesięć. wyd. polskie PWN, Warszawa 1956. A. Palladio, Cztery księgi o architekturze, z włoskiego przełożyła Maria Rzepińska, Warszawa 1955. Krótką nauka budownicza dworów, pałaców, zamków podług nieba i zwyczaju polskiego, 1659, opr. A. Miłobędzki, Wrocław 1957. Andrzej Betlej, Przykłady oddziaływania wzorów Giovanniego Battisty Montany i Bernardino Radiego w sztuce polskiej XVII i XVIII wieku. W: K. Brzezicka i in.: Barok i barokizacja. Kraków 2007, s. 161-179. P. Frankl: Gothic Architecture, Harmondsworth 1962 (nowe wydanie pod redakcją Paula Crossleya. London 2000). D. Kimpel, R. Suckale: Die gotische Architektur in Frankreich 1130-1270, München 1985. K. Kajzer, S. Kołodziejski, J. Salm, J. Leksykon zamków w Polsce, Warszawa 2001. T. DaCosta Kaufmann: Court, Cloister and City, New York 1995 L. Przymusiński: Rozwój szczytów w architekturze gotyckiej 12501450 na ziemi chełmińskiej i Pomorzu Gdańskim, W: Zeszyty Naukowe UAM. Historia Sztuki, 4 (1966), s. 362. E. Forssman: Säule und Ornament. Studien zum Problem des Manierismus in den nordischen Säulenbüchern und Vorlageblättern des 16. und 17. Jahrhunderts. Stockholm 1956. T. Torbus: Rekonstrukcje, dekonstrukcje, (nad)interpretacje. Studia o losach architektury środkowoeuropejskich miast i rezydencji w aspekcie politycznym (XIX-XXI wiek), Gdańsk 2019.
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Kształtowanie się pojęcia architekta i przemiany jego roli w historii. 2. Cegła jako materiał budowlany historia, technologia i walory estetyczne. 3. Wątki ceglane i ich znaczenie dla analizy chronologicznej i stylistycznej budowli. 4. Analiza rzutów i układów przestrzennych w architekturze rezydencjonalnej. 5. Typologia budynków sakralnych formy, funkcje, symbolika. 6. Metody opisu i dokumentacji architektury w badaniach zabytkoznawczych.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.